

JEDNODUCHÉ ESTETICKY PRODUKTIVNÍ ALGORITMY

ASCII ART – Písmeno (znak) jako grafický element

Výtvarná složka je nedílnou součástí každého textu.
Není to jen otázka technologie úpravy textu.
Je-li výtvarná složka posílena, vyváže se ze sdělení a stane se samostatnou.

Ve výtvarném umění jsou známé „techniky“:
Vnikání písma do obrazu (leteristé),
básně - obrazy,
grafická hudba,
strojokresby,
apod.

ASCII ARTem (opět nepřesný termín) rozumíme manipulaci se znakem na počítači.

Intelektuální hra,
...
pseudografika včetně animace (v řadě aplikací nelze použít grafiku),
...
náročná a vážná výtvarná tvorba.

1

Básně - obrazy

Christian Morgenstern: Noční rybí zpěv

Jacques Prevert (Petr Skarlant): Nesmírné a červené

Nesmírné a červené
nad pařížskými paláci
stoupá zimní slunce zrozené
a zas se vytrácí
Jako slunce i mé srdce se vytrácí
a všechna krev odejde z něho
Odejde aby tě hledala
má lásko
má krásná něho
A našla tě
tam kde jsi.

2

Leteristé př. 1

G. Apollinaire: Kaligram

S
A
LUT
M
O N
D E
DONT
JE SUIS
LA LAN
GUE É
LOQUEN
TE QUESA
BOUCHE
O PARIS
TIRE ET TIRERA
T O U   JOURS
AUX   A L
LEM   ANDS

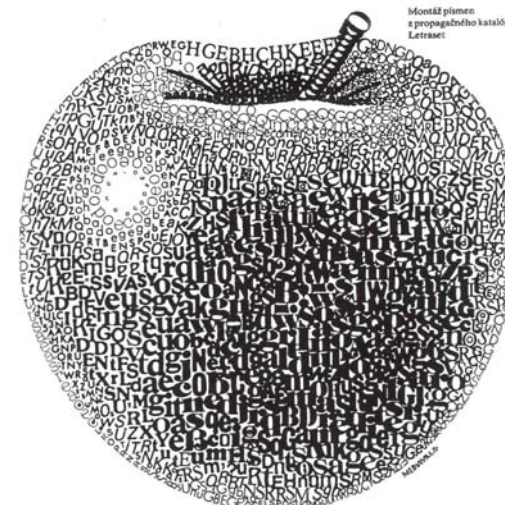
V. Nezval

A
H
OJ
S
VĚ
T E
JEHOŽ
J S E M
VÝMLUV
NÝM JAZY
KEM KTERÝ
ÚSTA PLA
ZÍ A BUDOU
Ó PAŘÍŽI
VŽDYCKY VY
PLA   ZO
VAT   NA
NĚM   CE

3

Př. 2

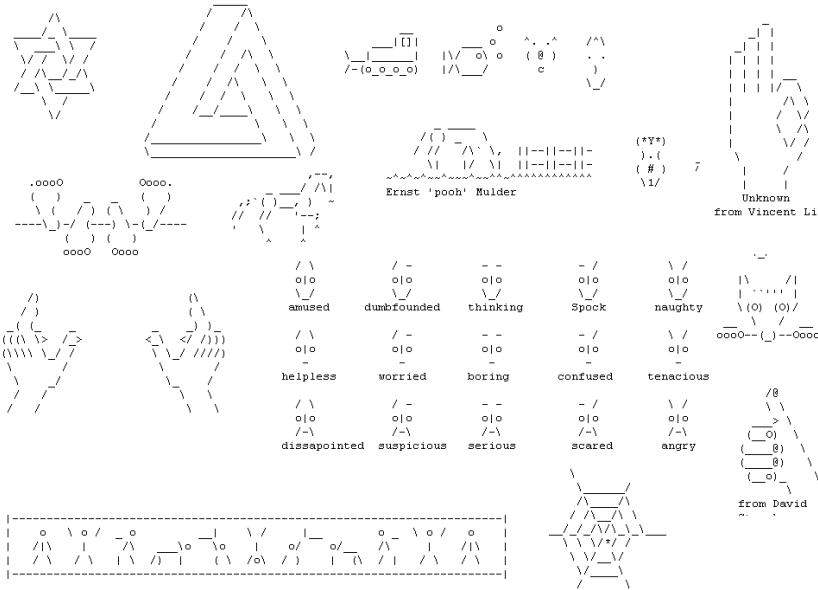
Grafický design:

4

Př. 3

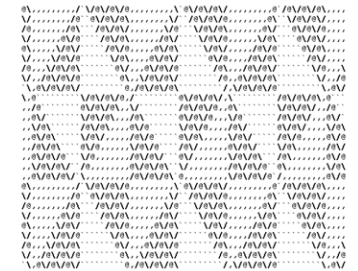
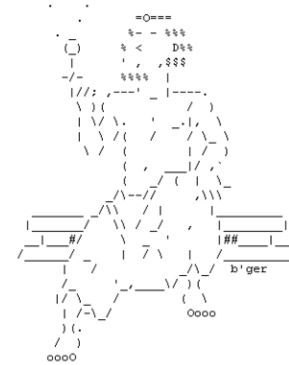
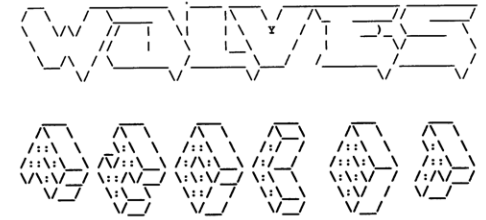
„Hry“

Kreslení čar (obrysů) a výplní

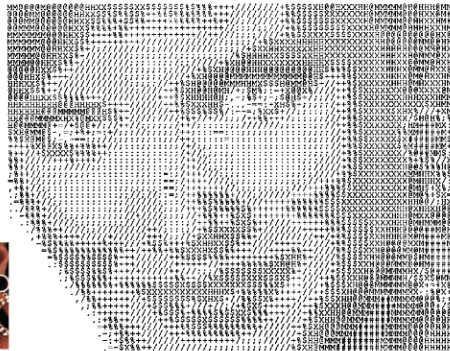
často používané znaky pro obrysy:

/\|_ = . : ' " ~ < > () []

Šedá stupnice pomocí znaků různé "hustoty"

```
*WMB8&$$#@
oahkbdpqwm
LCJUYXZ0OQ
rcvunxzjft
/\|01()[]
- +<>!?!I?
.,_':^:";~
```


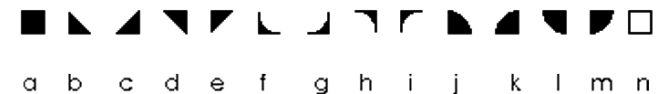
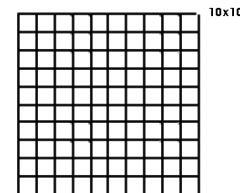
Kvalitní šedou stupnici získáme přetiskem znaků

```
M M M M M M M H H H H H H X H X O Z W A H O O 3 = I * + + + - - - '
W W W W W W W # # # # * + + - - - - = - - - - -
# # # # # # # 0 0 + -
0 0 0 0
0 0 +
+
```

Kombinatorické vzory (Nicole Sigaud 1997)

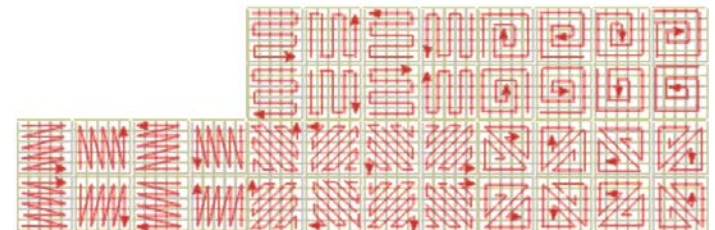
U nás jsou známe z prací výtvarníka Z. Sýkory. Vycházejí z jednoduchých čtvercových motivů skládaných do pravoúhlé mřížky. Předpis pro ukládání může být náhodný i deterministický.

Deterministický vzor definujeme mřížkou (x_{max}, y_{max}) , množinou motivů a předpisem vkládání motivů do mřížky.

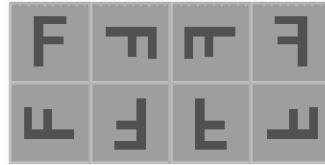
A) Předpis vkládání stopou

Př. Pět variací Na mřížce 5x5:

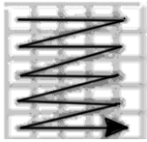

Poznámka: Elementární stopy můžeme skládat jako mozaiky a různě je kombinovat (viz. téma Mozaiky)

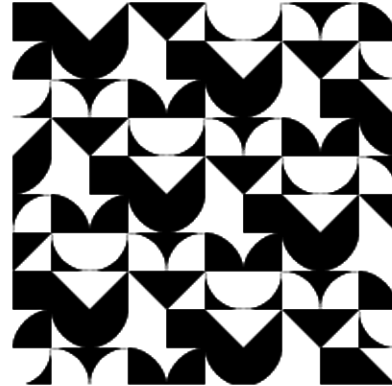
Transformace čtvercové dlaždice:

Př. Vzor daný mřížkou, množinou elementů a stopou:

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
k	l	m	n	a	b	c	d	e	f
g	h	i	j	k	l	m	n	a	b
c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
m	n	a	b	c	d	e	f	g	h
i	j	k	l	m	n	a	b	c	d
e	f	g	h	i	j	k	l	m	n
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
k	l	m	n	a	b	c	d	e	f
g	h	i	j	k	l	m	n	a	b

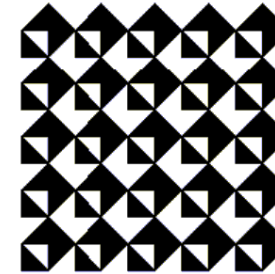
B) Předpis vkládání rovnic

transpoziční tabulka

Výběr je dán např. výrazem $v = x^2 + y^2$, kde x a y jsou souřadnice aktuálního políčka mřížky. Pro $x = 2, y = 3$ je $v = 13$, což odpovídá našemu znaku m.

Ve výběru rovnic nejsme omezeni, stačí zadání doplnit transpoziční tabulkou.

Př. Kreace pro $v = x^2 + y^2$ a zúžený výběr b, c, e na mřížce 10x10:

a	1	15	29
b	2	16	30
c	3	17	31
d	4	18	32
e	5	19	33
f	6	20	34
g	7	21	35
h	8	22	36
i	9	23	37
j	10	24	38
k	11	25	39
l	12	26	40
m	13	27	41
n	14	28	42

etc.

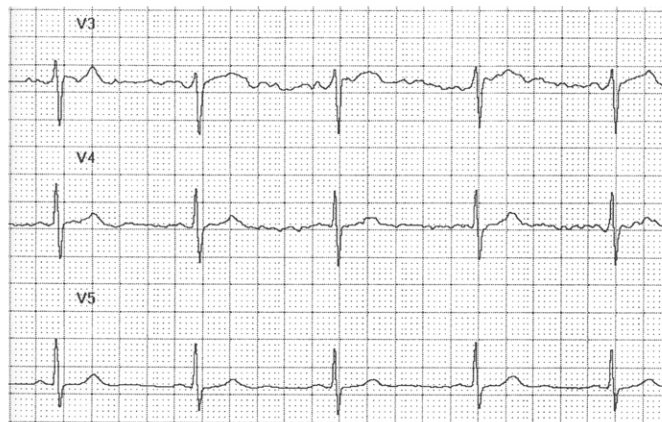
Vlastní realizaci vzoru provedeme ve vhodném textovém procesoru. Znakovou řadu vytvoříme v odpovídajícím formátu.

Na síti jsou k dispozici fonty projektu ANACOM (Nicole Sigaud / Humanoid Exotik Designs).

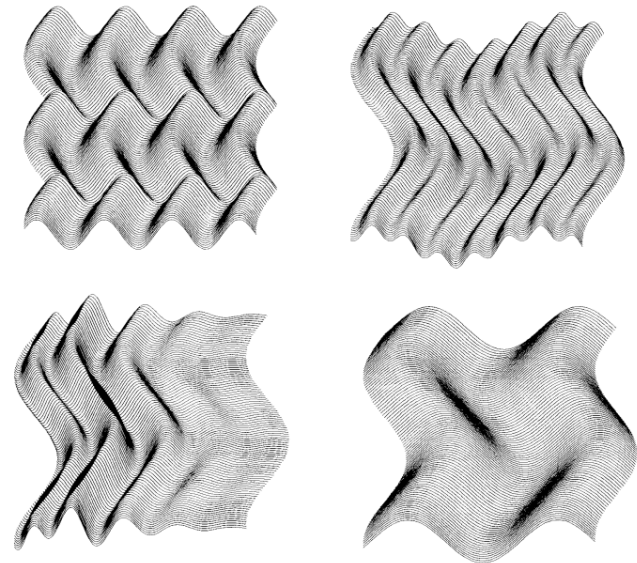
ESTETICKY PŮSOBIVÉ JEDNODUCHÉ MATEMATICKÉ FUNKCE

Periodické funkce

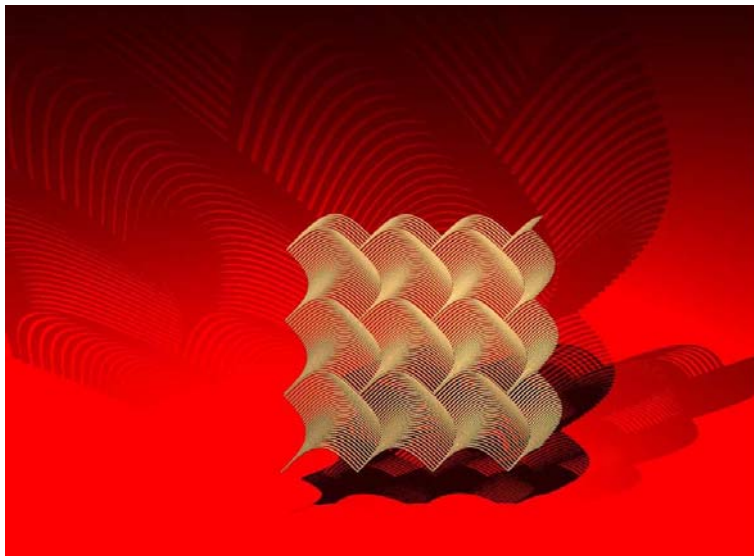
Rytmus je nám vlastní:

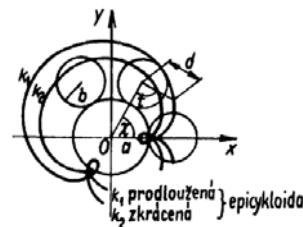
Trigonometrické funkce v různých variacích

Kvazi 3D

Oblíbené cykloidy

Parametrické rovnice zkrácené, resp. prodloužené epicykloidy ($t \in \mathbb{R}$):

$$x = (a + b) \cos\left(\frac{b}{a}t\right) - d \cos\left(\frac{a + b}{a}t\right),$$

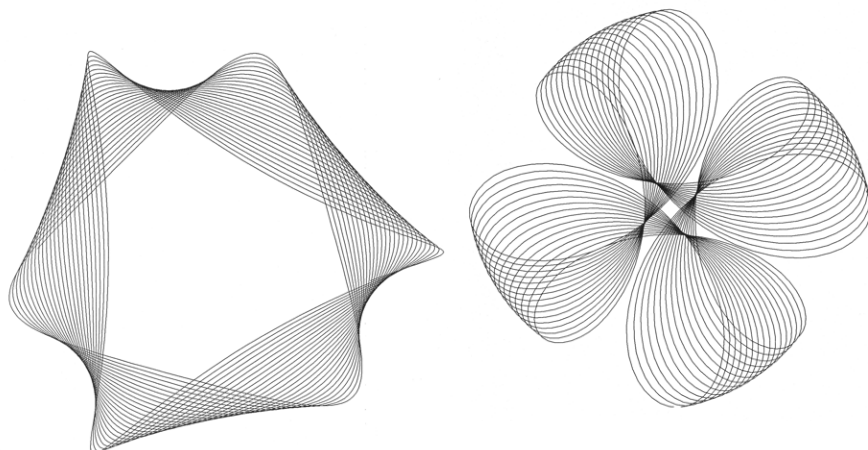
$$y = (a + b) \sin\left(\frac{b}{a}t\right) - d \sin\left(\frac{a + b}{a}t\right),$$

Parametrické rovnice zkrácené, resp. prodloužené hypocykloidy ($t \in \mathbb{R}$):

$$x = (a - b) \cos\left(\frac{b}{a}t\right) + d \cos\left(\frac{a - b}{a}t\right),$$

$$y = (a - b) \sin\left(\frac{b}{a}t\right) - d \sin\left(\frac{a - b}{a}t\right),$$

Příklad cykloid

Rovnice spirografu je možné přepsat do výhodnějšího tvaru:

$$x = x_0[m \cos t + a \cos(nt)] - y_0[m \sin t - a \sin(nt)]$$

$$y = y_0[m \cos t + a \cos(nt)] + x_0[m \sin t - a \sin(nt)],$$

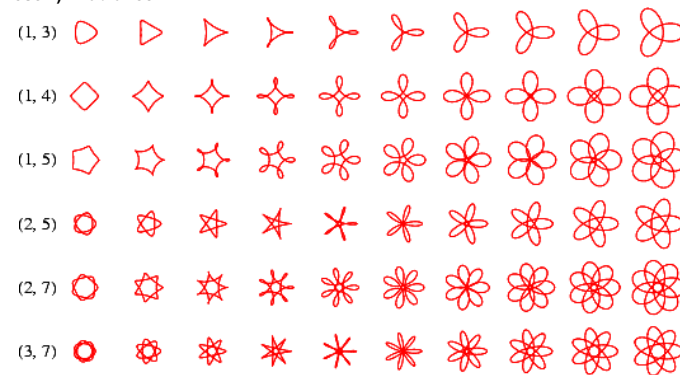
m	$\equiv$	$\frac{q - p}{q}$
n	$\equiv$	$\frac{q - p}{p}$
x_0	$\equiv$	$\cos \theta$
y_0	$\equiv$	$\sin \theta$

poloměr vnější kružnice = 1
 poloměr vnitřní kružnice = p/q
 péro ve vzdálenosti a od středu
 θ počáteční úhel (vzhledem k ose x) v radiánech

variace (m, n)

$a = 0.1, 0.2, \dots, 1.0$

Superposice křivek
 - další výtvarné možnosti

Modifikované rovnice superelipsy

Rovnice superelipsy

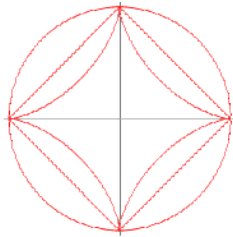
$$\left| \frac{x}{a} \right|^r + \left| \frac{y}{b} \right|^r = 1$$

Př:

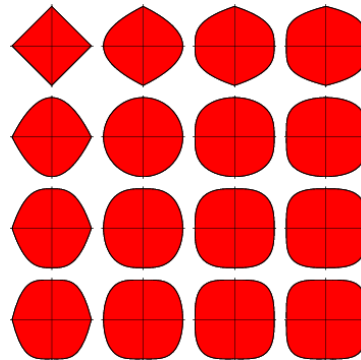
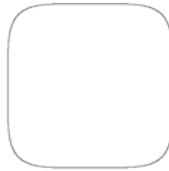
- $r = 2/3$ asteroida
- $r = 1$ kosočtverec
- $r = 2$ elipsa
- $r > 2$ ovály (Lamé 1818)

Modifikace (zobecnění)

$$|x|^p + |y|^q \leq 1$$

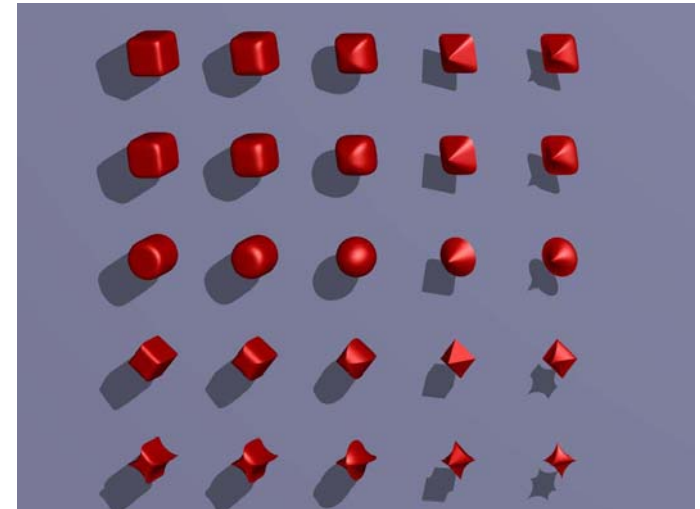

$r = 5/2$ Piet Hein

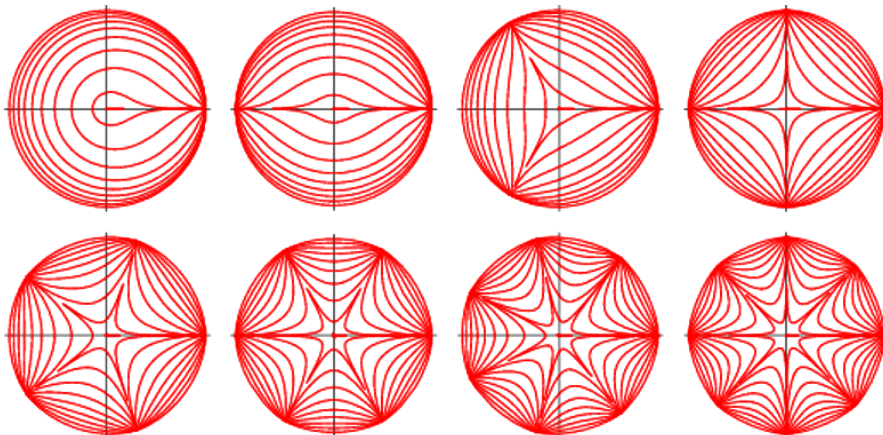
Superelipsy ve 3D

(D. Bayer – POV 3.1)

Glies (2003) zavádí další modifikaci superelipsy (s 6 parametry !!!)

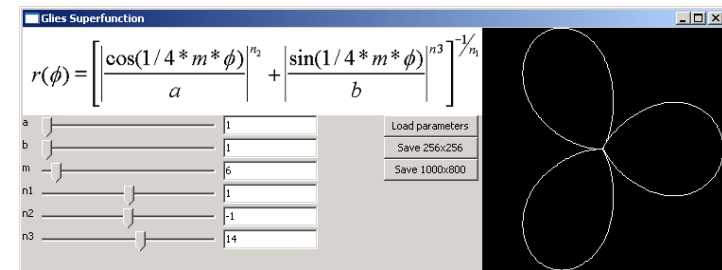
$$r(\theta) = \left[\left| \frac{\cos(\frac{1}{4}m\theta)}{a} \right|^{n_2} + \left| \frac{\sin(\frac{1}{4}m\theta)}{b} \right|^{n_3} \right]^{-1/n_1} \quad \text{Gliesova superfunkce}$$

Př. Pro $p = 1, \dots, 4$ a $q = 1, \dots, 4$ $a = b = 1, n = n_1 = n_2 = n_3, n$ var. 0 až 2, m var. 1 až 8.

Interakční a automatické stanovení koeficientů Gliesovy funkce - M. Lichvár (VIN VUT 06)

a)

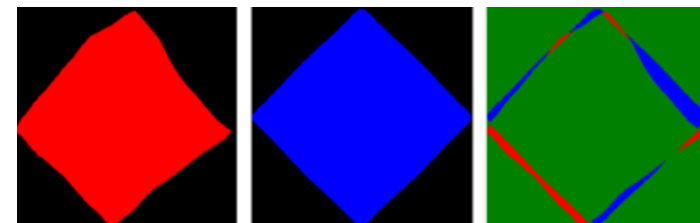

b) Hledání koeficientů Gliesovy funkce genetickými algoritmy

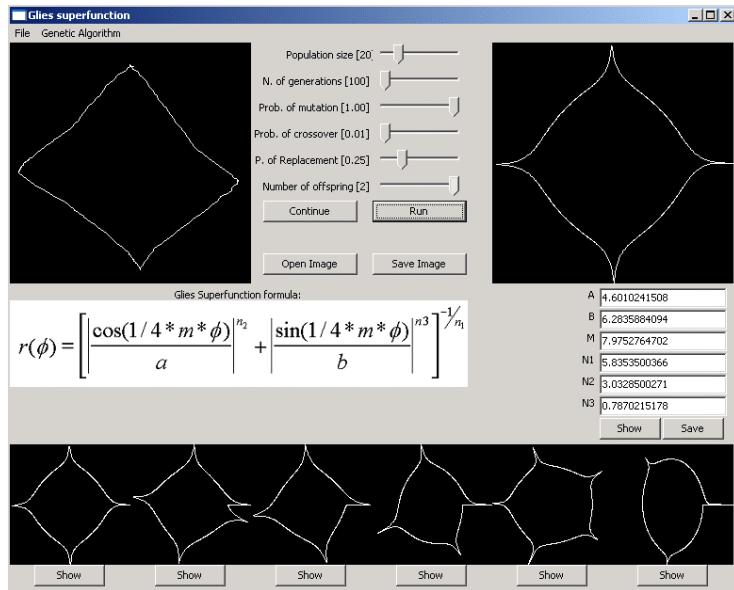
cílový obrys

mezivýsledek

shoda (chyba)

Okno programu pro hledání koeficientů Giesovy funkce genetickými algoritmy

21

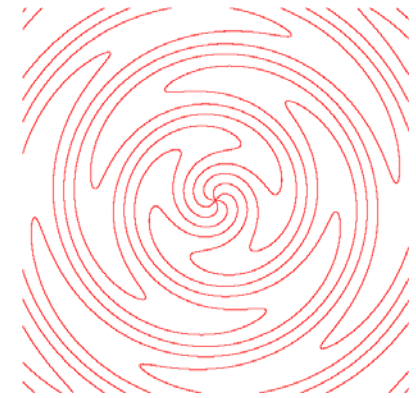
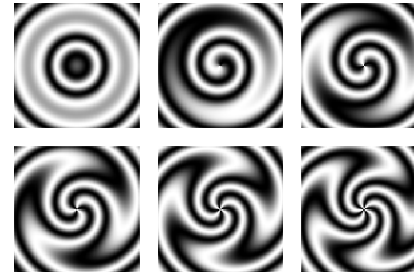
Jednoduché vírové spirály

Rovnice v polárních souřadnicích

$$f(r, \theta) = \sin(R \cos r - n\theta)$$

Př. $n = 3, R=6$

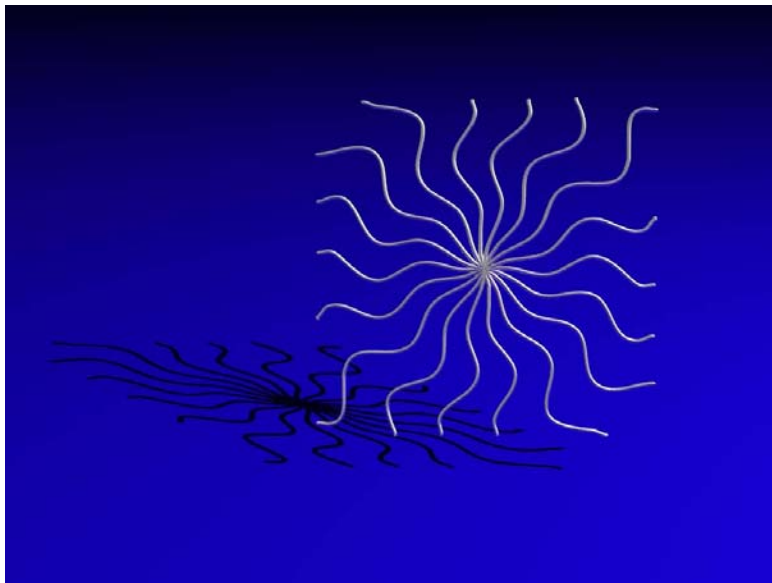
Variace $n, R=6$:

22

Verze 3D

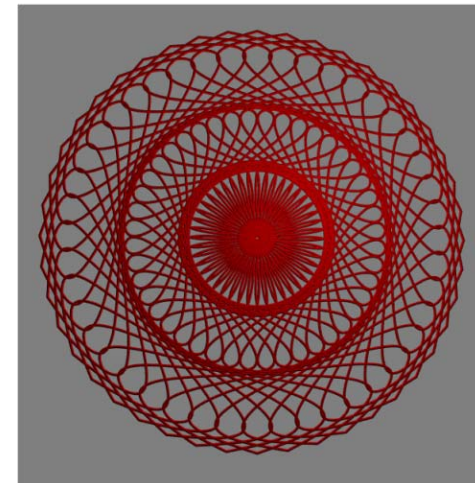
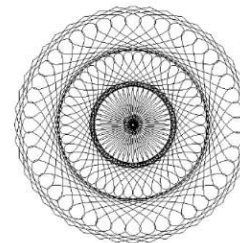
Př. 1
 $R=1, n=9$

23

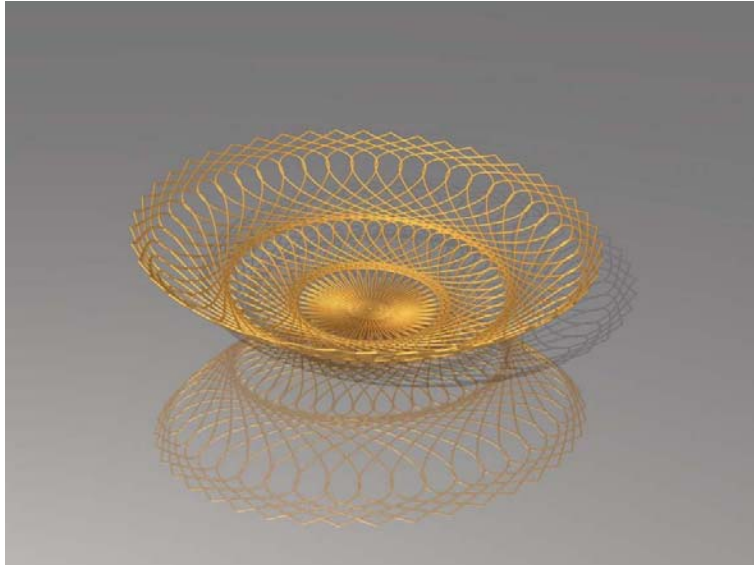
Př. 2. Rotující křivka

Př. Z 2D do 3D

24

Výsledek

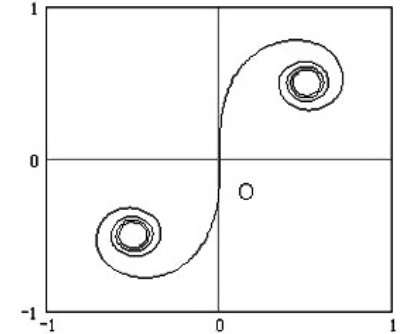

Dekorativní Eulerova spirála

Jako parametrická křivka v pravouhlých souřadnicích je zapsána Fresnelovým integrálem

$$\begin{cases} x(t) = a \int_0^t \sin(u^2) du \\ y(t) = a \int_0^t \cos(u^2) du \end{cases}$$

pro $a = (2/\pi)^{1/2}$:

Délka oblouku křivky je $s = ta$ ($-\infty < t < \infty$), měřeno od počátku O.

Argument lze zobecnit a zapsat jako polynom řádu n

$$p(u) = \sum_{k=0}^n c_k u^k \quad c_k (k=0, 1, \dots, n)$$

$$\begin{cases} x(t) = a \int_0^t \sin(p(u)) du \\ y(t) = a \int_0^t \cos(p(u)) du \end{cases}$$

Takto zapsané křivky se vyznačují značnou výtvarnou versatilitou.

Nemusíme se omezovat na polynom, vyhoví i jiné spojité funkce $f(u)$ se spojitou první derivací.

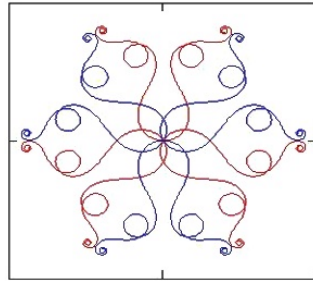
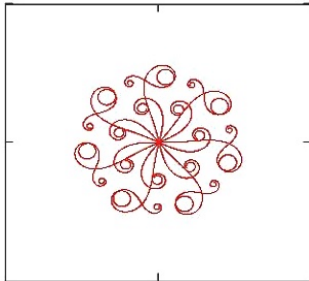
Tato derivace určuje křivost spirály

$$\kappa(u) = -\frac{1}{a} \frac{df(u)}{du}$$

Takto vygenerovanou křivku můžeme považovat za „mateční“

a její rotaci kolem středu O získáme další křivky. Vykreslujeme až celý soubor N křivek

Př.
Kreace
G. Lucca

$p(u)$	N	$[t_{min}, t_{max}]$
$2u^5 - 10.5u^3 + 4u^2$	7	[-1.005, 2.042]

$p(u)$	N	$[t_{min}, t_{max}]$
$u^5 - 6.u^3 + 5.4u$	6	[-2.356, 2.356]

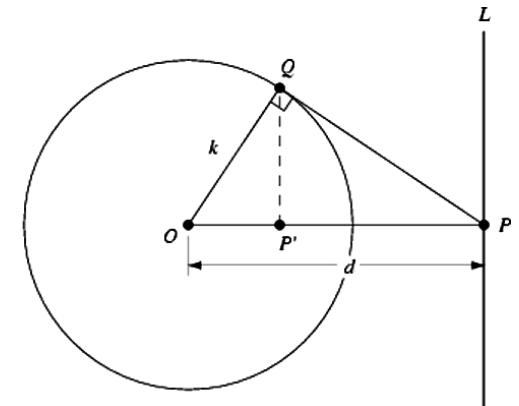
Efekty inverze podle kružnice

Transformace $P \Rightarrow P'$

$$O = (x_0, y_0)$$

$$x' = x_0 + \frac{k^2(x - x_0)}{(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2}$$

$$y' = y_0 + \frac{k^2(y - y_0)}{(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2}$$

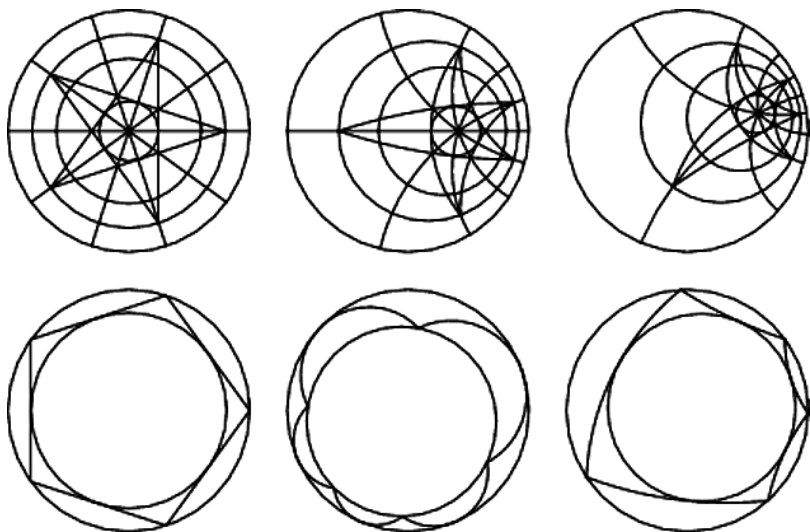
Poznámka: Inverzi lze aplikovat i ve 3D

Transformaci zapíšeme vektorově

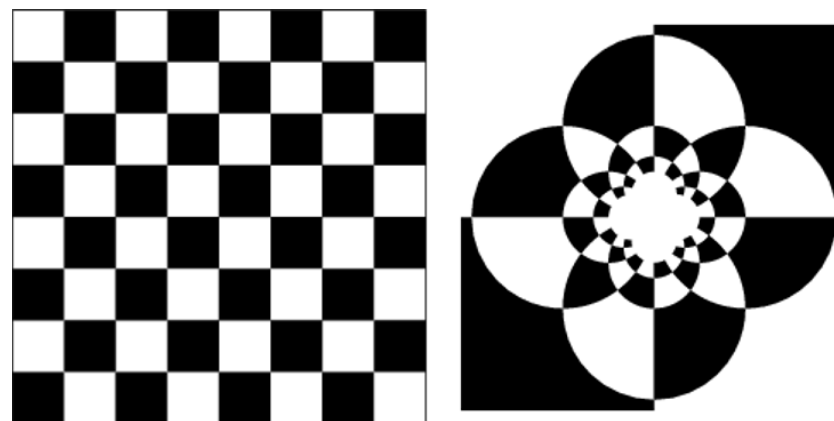
$$\mathbf{x}' = \mathbf{x}_0 + \frac{k^2(\mathbf{x} - \mathbf{x}_0)}{|\mathbf{x} - \mathbf{x}_0|^2}$$

Př. 1. Výsledky inverze:

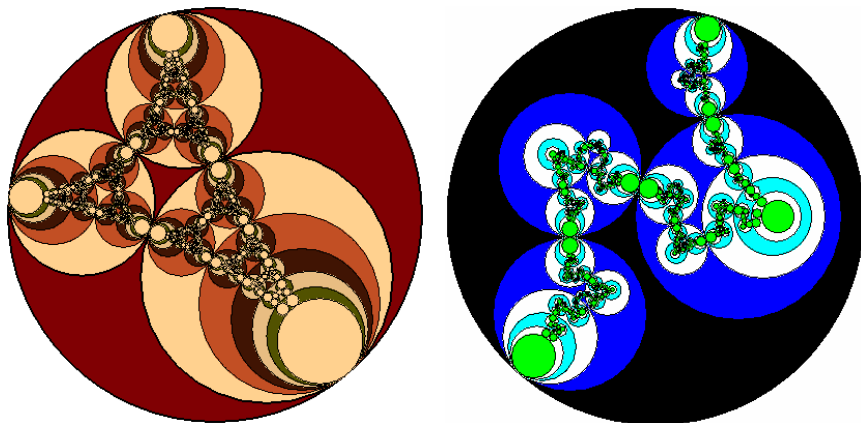
Poznámka – inverzí kružnice je kružnice

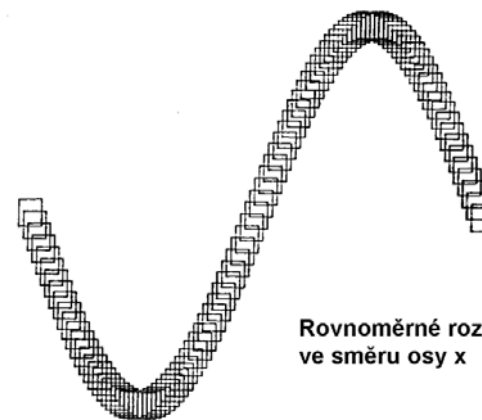
Př. 2. Inverze šachovnice (Gardner 1984, Dixon 1991)

Inverzní kružnice (William Gilbert – Fractal Gallery)

Rozmíst'ování objektu po křivce

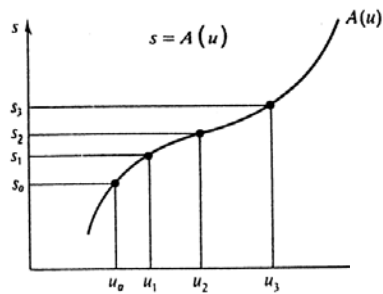
Rovnoměrné rozmíst'ování
ve směru osy x

Rovnoměrné rozmíst'ování podél oblouku
vyžaduje předzpracování.

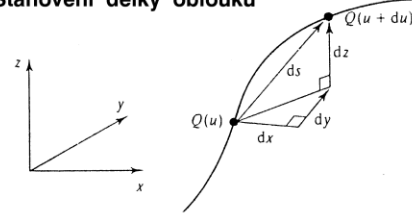

Rovnoměrné rozmístění objektu po kubice

$du \neq ds!$ u parametr křivky

Stanovení délky oblouku

$$ds = (dx^2 + dy^2 + dz^2)^{1/2}$$

$$= \left(\left(\frac{dx}{du} \right)^2 + \left(\frac{dy}{du} \right)^2 + \left(\frac{dz}{du} \right)^2 \right)^{1/2} du$$

$$s(u) = \int_{u_0}^u \left(\left(\frac{dx}{du} \right)^2 + \left(\frac{dy}{du} \right)^2 + \left(\frac{dz}{du} \right)^2 \right)^{1/2} du$$

Předpokládejme: $Q(u) = au^3 + bu^2 + cu + d$

33

$$x(u) = a_x u^3 + b_x u^2 + c_x u + d_x$$

$$y(u) =$$

$$z(u) =$$

$$s(u) = \int_{u_0}^u (Au^4 + Bu^3 + Cu^2 + Du + E)^{1/2} du$$

$$A = 9(a_x^2 + a_y^2 + a_z^2)$$

$$B = 12(a_x b_x + a_y b_y + a_z b_z)$$

$$C = 6(a_x c_x + a_y c_y + a_z c_z) + 4(b_x^2 + b_y^2 + b_z^2)$$

$$D = 4(b_x c_x + b_y c_y + b_z c_z)$$

$$E = c_x^2 + c_y^2 + c_z^2$$

Integrujeme

Simpsonovou metodou:

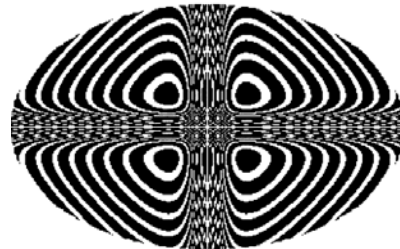
$$\int_a^b f(u) du = h/3 (f_0 + 4f_1 + 2f_2 + 4f_3 + \dots + 2f_{n-2} + 4f_{n-1} + f_n) + O(h^4)$$

$$f_i = f(u_i) \quad u_i = a + \frac{i}{n} (b - a) \quad h = \frac{1}{n}$$

pozn. n sudé

34

Efekt binárního kvantování fce $f(x, y)$

Zobrazení funkce

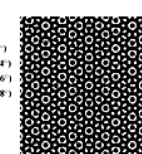
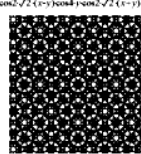
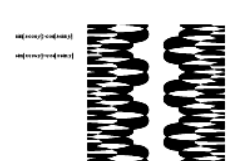
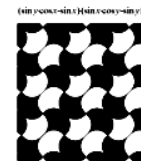
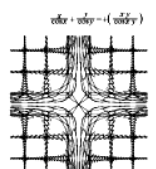
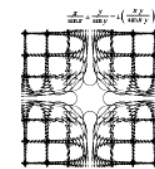
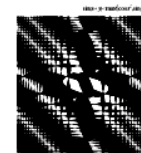
$$1 + \cos((x + 40/(y/16) + (y + 40/(x/25))) / 2)$$

Zobrazení funkce $1 + \cos(10 * (\sin(x/25) + \sin(x/16)))$

35

Grafy jednoduchých funkcí
GrafEq

$$A = B + C, D = E = 0$$

$$A = \cos(x)$$

$$B = \cos(\cos(72^\circ - y \sin(72^\circ)))$$

$$C = \cos(\cos(44^\circ - y \sin(44^\circ)))$$

$$D = \cos(\cos(216^\circ - y \sin(216^\circ)))$$

$$E = \cos(\cos(288^\circ - y \sin(288^\circ)))$$

36

Forests_Edge-Relation #1 (Algebraic)
Relation #1 | Active | Color: 5 | Font Size: 24
$$y < \frac{1}{4} \sin(x-9)^2 + \frac{1}{2}$$
$$y < x-8$$

Forests_Edge-Relation #3 (Algebraic)
Relation #3 | Active | Color: 2 | Font Size: 24
$$\left(\text{mod}\left(x+\frac{\pi}{2}, 2\pi\right)-\pi\right)^2 + \left(y-7-\frac{x^2}{80}\right)^2 < 5$$
$$x < 11$$

Forests_Edge-Relation #4 (Algebraic)
Relation #4 | Active | Color: 3 | Font Size: 24
$$\left(\text{mod}\left(x-\frac{\pi}{2}, 2\pi\right)-\pi\right)^2 + \left(y-8.5+\frac{x^2}{80}\right)^2 < 5$$
$$x < 8$$

Forests_Edge-Relation #2 (Algebraic)
Relation #2 | Active | Color: 4 | Font Size: 24
$$y \leq \text{Arctan}(10-x)$$

Forests_Edge-Relation #5 (Algebraic)
Relation #5 | Active | Color: 3 | Font Size: 24
$$y > \sin x$$
$$y > \cos x$$
$$y < \tan x$$
$$y < \sin x \cdot x + 7$$
$$x < 9$$

Jeff Tupper: GrafEq

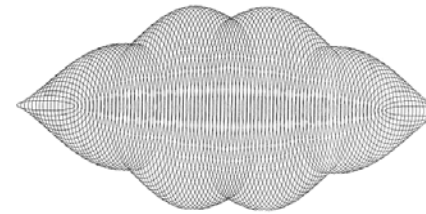
Forests_Edge-View #1
View #1 | Graph (Finished)
1 2 3 4 5

37

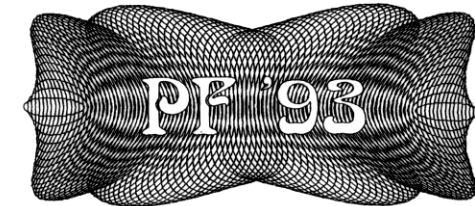
Jiné způsoby repetice kresby

Bankovní podtisky - giloše

1. fáze vytvoření základní struktury čar

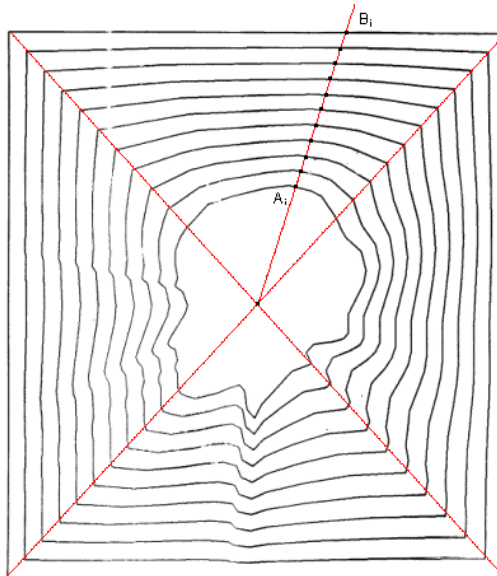
2. fáze tvarování (morphing)

38

Interpolace obrysů

Poznámka:
Nelineární interpolace
skýtá další efekty

39

Opakovaná transformace

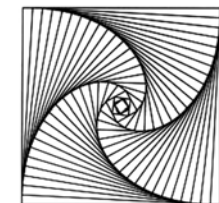
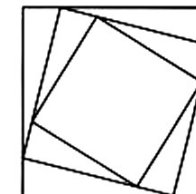
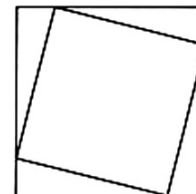
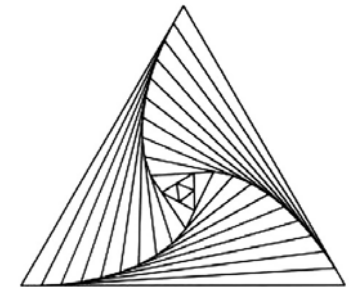
Populární jsou mizející trojúhelníky Rutheforda Boyda (1882-1951).

Francouz Henri Brocard (1845-1922) řešil zjednodušenou úlohu střetnutí pronásledovatele a cíle.

John Sharp (chemik) kolem 1960 se věnuje Op-Artu a zdokonaluje kreace variacemi křivky pohybu cíle a střídá směr sledování apod.

Bob Brill (programátor) kolem 1970 zavádí další parametry (Lissajous Pursuit) atd.

Startovacím obrazcem může být libovolný n-úhelník.

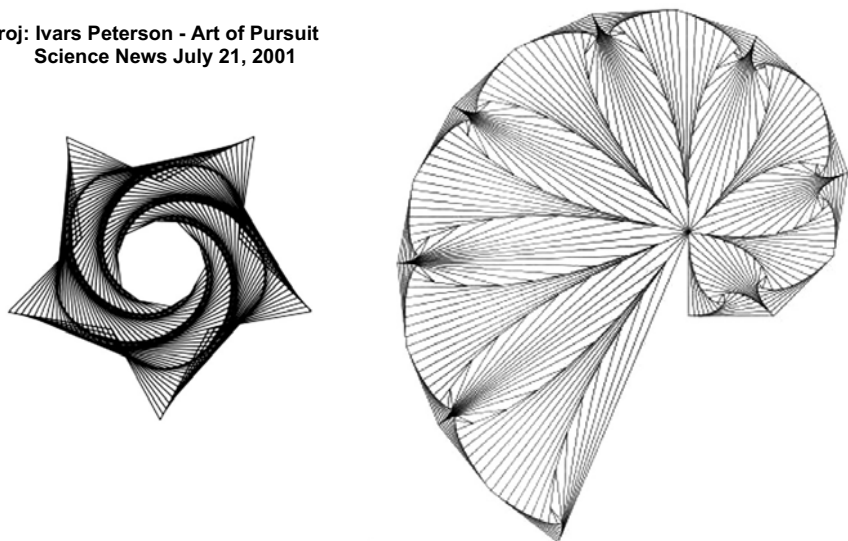

Sled „snímků sledování“ čtyř párů pronásledovatel-kořist.

40

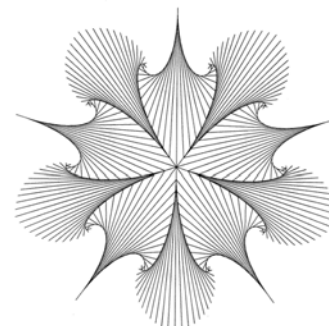
Kreace J.Sharpa

Zdroj: Ivars Peterson - Art of Pursuit
Science News July 21, 2001

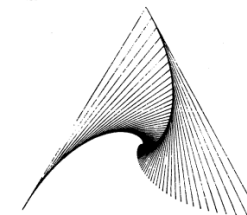
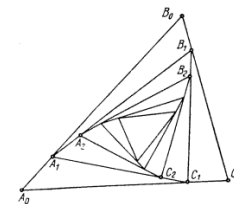

41

Efektívny testy rovinných vektorových zapisovačů fy. CALCOMP

Opakovaná transformace trojúhelníka

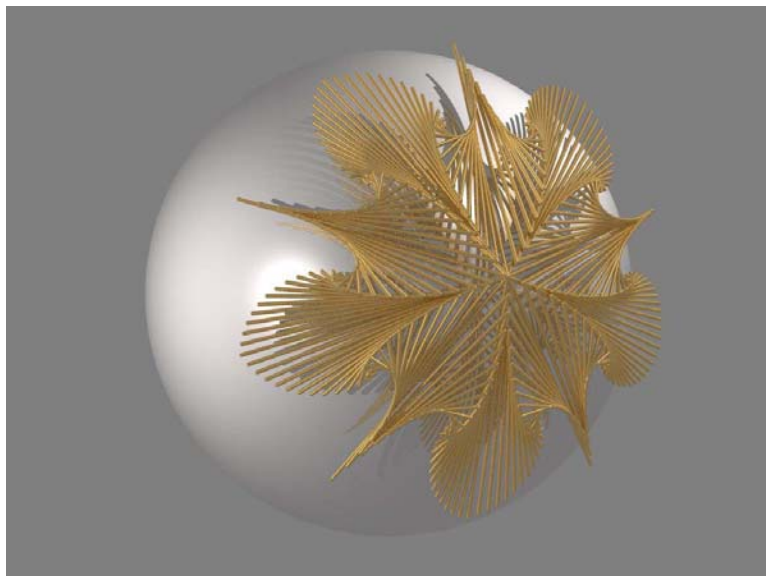

Efektívny testy jsou nevyčerpatelné a mají vždy silný „výtvarný náboj“.

Jednoduché liniové kreace jsou později polotovarem.

42

Provedení 3D:

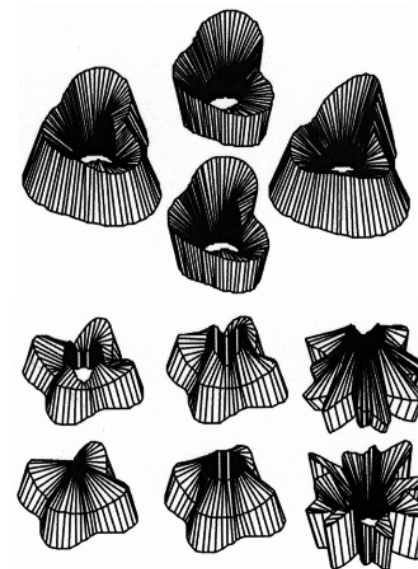
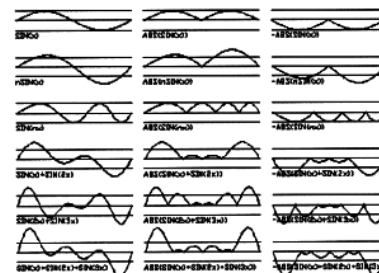
43

Jednoduché prostorové objekty

Modulace parametrů prstence

(R. J. Krawczyk)

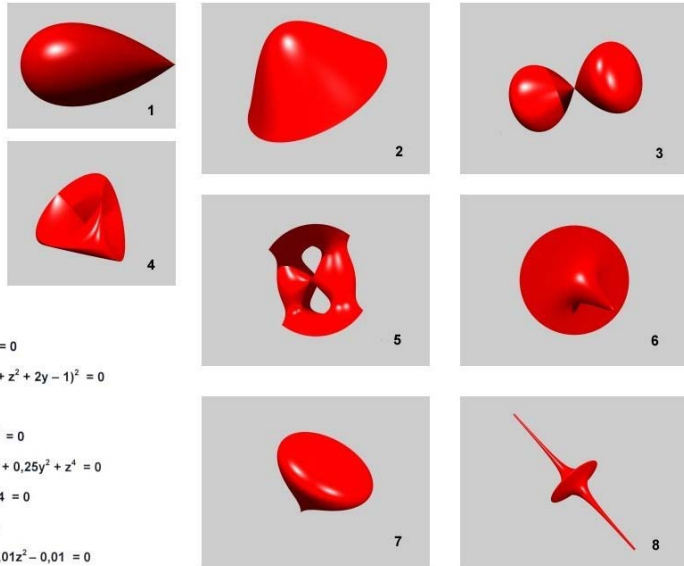
jednoduché modulační funkce:

44

Ušlechtilé tvary ploch vyšších stupňů

Př. Kvartiky

- 1 $0,5x^3 - 0,5x^2 - y^2 - z^2 = 0$
- 2 $y^2 - (x^2 + z^2)y^2 - (x^2 + z^2 + 2y - 1)^2 = 0$
- 3 $x^4 - x^2 + y^2 + z^2 = 0$
- 4 $x^2y^2 + x^2z^2 + xyz + y^2z^2 = 0$
- 5 $x^4 + 2x^2z^2 - 0,36x^2 - y^4 + 0,25y^2 + z^4 = 0$
- 6 $x^2y + 4z^2 + 0,04y + 0,04 = 0$
- 7 $4x^4 - 4x^3 + y^2 + z^2 = 0$
- 8 $x^2y^2 + 0,01x^2 + y^2z^2 + 0,01z^2 - 0,01 = 0$

45

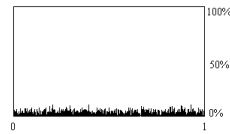
Generátory pseudonáhodných čísel

představují velmi účinné obohacení esteticky produktivních algoritmů.

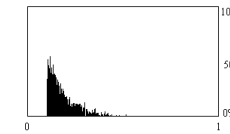
Náhodně lze ovládat parametry kreslicí plochy i parametry kreslených objektů (geometrii, barvy)

Varieta možností je podpořena použitými typy rozložení a volbou parametrů.

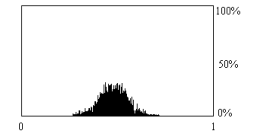
Uniformní rozložení

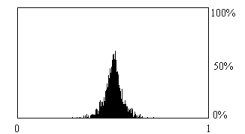
Exponenciální rozložení

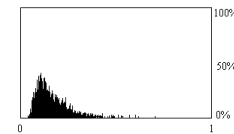
Beta rozložení

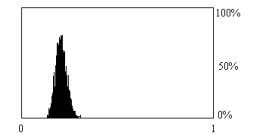
Dvojexponenciální rozložení

Fisherovo rozložení

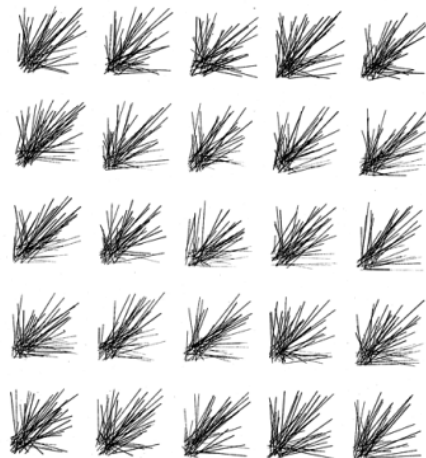
Gama rozložení

46

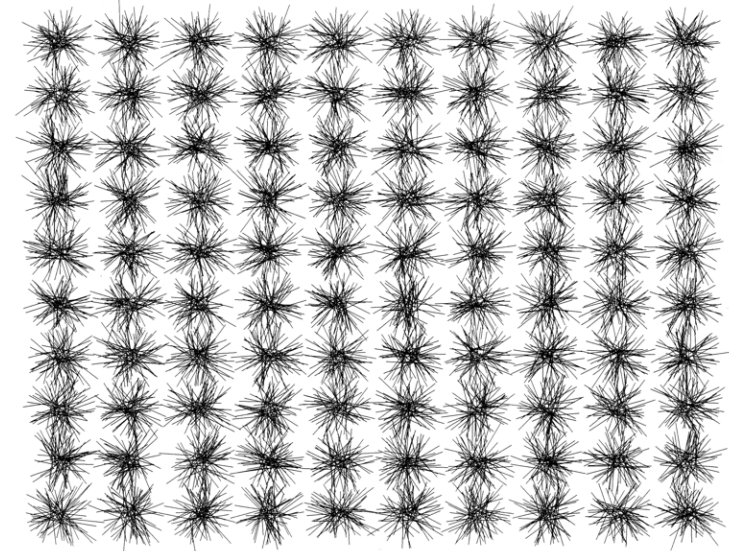
RANDOMPainter

Př. Pravoúhlé souřadnice

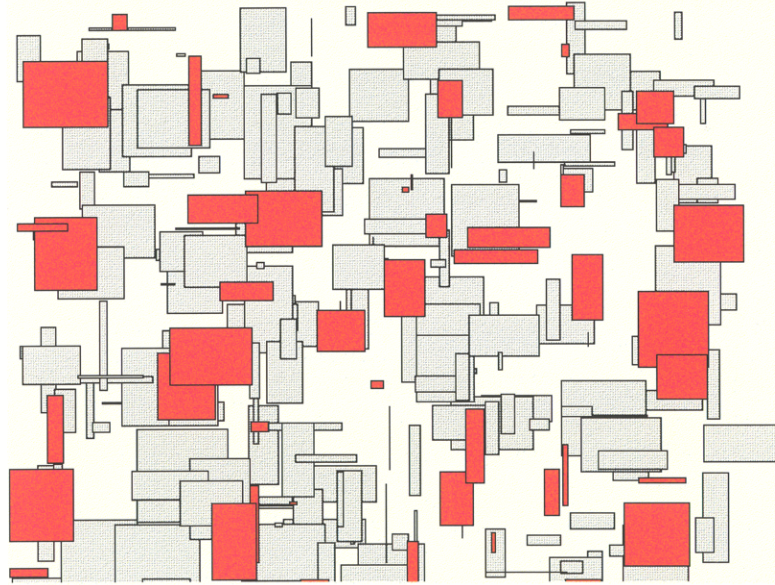
47

Př. Polární souřadnice

48

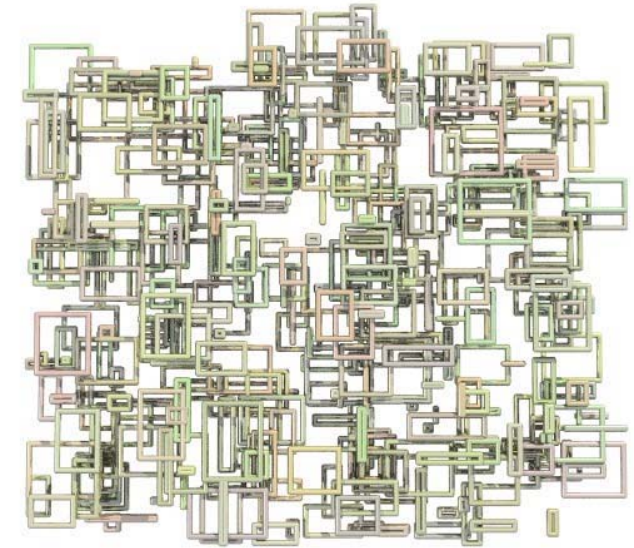
Př.
Dvě vrstvy

9

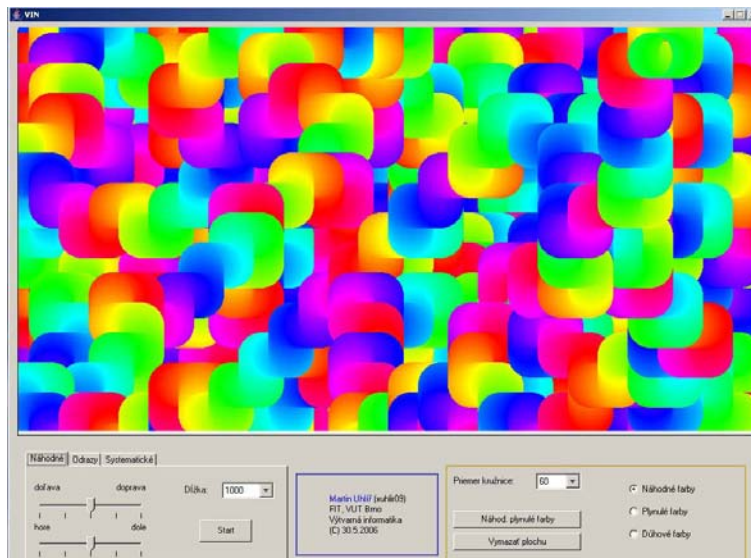
Př.

Náhodná hloubka
objektů ve 3D
a náhodný barevný
odstín

50

RND Painter M. Uhlíře (VIN VUT 2006)

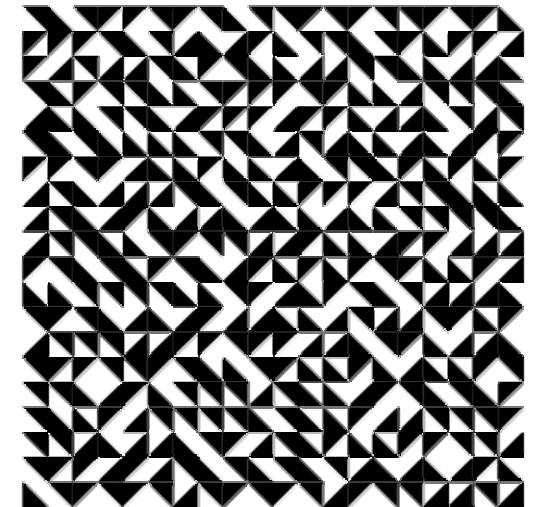

51

„Náhodné“ dlažďení S. Trucheta (1657 – 1729)

jediná dlaždice

52